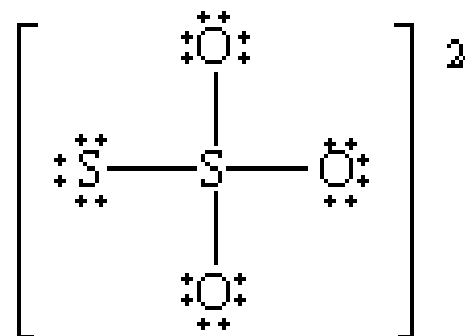
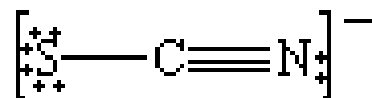
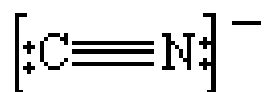
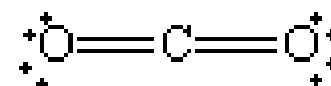
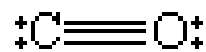
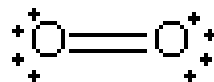
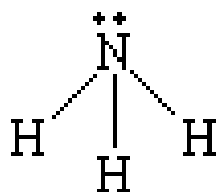
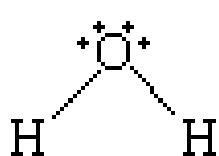
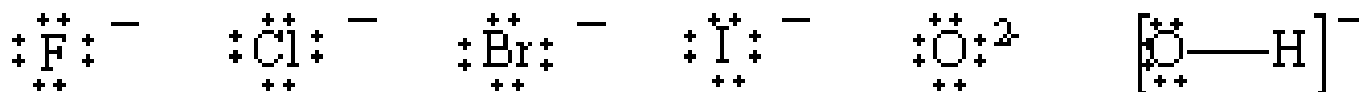

Názvosloví komplexů

1.9.1 Vzorce a názvy ligandů

Název **aniontového ligandu** (anorganického i organického) se tvoří z mezinárodního názvu aniontu připojením koncovky **-o**.

Vzorec	Ion	Ligand
SO_3^{2-}	siřičitan	sulfito
HSO_3^-	hydrogensiřičitan	hydrogensulfito
SO_4^{2-}	síran	sulfato
$\text{S}_2\text{O}_3^{2-}$	thiosíran	thiosulfato
$\text{S}_2\text{O}_7^{2-}$	disíran	disulfato
NO_3^-	dusičnan	nitrato
NO_2^-	dusitan	nitro, nitrito*
NH_2^-	amid	amido
$(\text{CH}_3)_2\text{N}^-$	dimethylamid	dimethylamido
PO_4^{3-}	fosforečnan	fosfato
H_2PO_4^-	dihydrogenfosforečnan	dihydrogenfosfato
CO_3^{2-}	uhličitan	karbonato
OCN^-	kyanatan	kyanato
ONC^-	fulminan	fulminato
NCO^-	isokyanatan	isokyanato
SCN^-	thiokyanatan	thiokyanato
NCS^-	isothiokyanatan	isothiokyanato
H^-	hydrid	hydrido
CH_3COO^-	octan	acetato
$\text{C}_2\text{O}_4^{2-}$	šřavelan	oxalato

- * „nitro“ nebo „nitrito-*N*“ při vazbě atomem dusíku,
„nitrito-*O*“ při vazbě atomem kyslíku,
„nitrito“ není-li donorový atom znám.

Řada ligandů má názvy zkrácené:

Vzorec	Ion	Ligand
F ⁻	fluorid	fluoro
Cl ⁻	chlorid	chloro
Br ⁻	bromid	bromo
I ⁻	jodid	jodo
O ²⁻	oxid	oxo
OH ⁻	hydroxid	hydroxo
CN ⁻	kyanid	kyano
HS ⁻	hydrogensulfid	hydrogensulfido, merkpto
S ²⁻	sulfid	thio, sulfido

Názvoslovné zkratky pro ligandy se používají pro větší přehlednost vzorců. Zkratky se píší malými písmeny a od sousedních symbolů se oddělují mezerou nebo se dávají do závorek.

Zkratka	Vzorec ligandu	Název ligandu
ox	$C_2O_4^{2-}$	oxalato
gly	$NH_2CH_2COO^-$	glycinato
edta	$((OOCCH_2)_2NCH_2CH_2N(CH_2COO)_2)^{4-}$	ethylendiamintetraacetato
en	$(NH_2CH_2CH_2NH_2)$	(ethylendiamin)
dien	$(NH_2CH_2CH_2NHCH_2CH_2NH_2)$	(diethylentriamin)
py	(C_5H_5N)	(pyridin)
bpy	$(C_5H_4N)_2$	(bipyridin)

Názvy **neutrálních ligandů** vody a amoniaku jsou aqua a ammin. Skupiny NO a CO se jako ligandy rovněž považují za neutrální a jejich názvy jsou nitrosyl a karbonyl.

Vzorec	Sloučenina	Ligand
H ₂ O	voda	aqua
NH ₃	amoniak	ammin
CO	oxid uhelnatý	karbonyl
NO	oxid dusnatý	nitrosyl

Na rozdíl od ostatních ligandů se názvy těchto čtyř ligandů neuvádějí v názvech komplexních sloučenin v závorkách a pro vyjádření počtu se používá jednoduché číslovky (di, tri, tetra...).

Komplexní sloučeniny

Vzorec

Nejprve symbol centrálního atomu, za ním vzorce ligandů podle abecedy. Vše je v hranaté závorce.

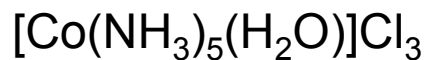
Název

Název centrálního atomu (příslušný oxidační stupeň se vyjádří příčnou koncovkou) až za názvy ligandů. Pořadí je stejné jako ve vzorci.

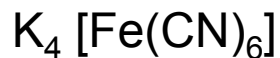
Jednoduché číslovkové předpony se používají u aniontových ligandů a NH₃, H₂O, CO a NO.

U ostatních ligandů se používají násobné číslovkové předpony; vždy musí následovat závorka v níž je uveden název ligandu.

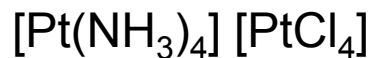
Komplexní sloučeniny

chlorid pentaamin-aquakobaltitý

hexakynoželeznatan tridraselný

tetrachlotoplatnatan tetraamminplatnatý

ammin-dichloro-(ethylen)platnatý komplex

Stavová rovnice pro ideální plyn

$$pV = NkT$$

$k = 1,38 \cdot 10^{-23} \text{ J} \cdot \text{K}^{-1}$ je **Boltzmannova konstanta**

$$pV = nR_m T$$

$$pV_m = R_m T$$

$R_m = kN_A = 8,31 \text{ J} \cdot \text{K}^{-1} \cdot \text{mol}^{-1}$ je **molární plynová konstanta**

$$pV = \frac{m}{M_m} R_m T$$

$$\frac{p_1 V_1}{T_1} = \frac{p_2 V_2}{T_2}$$

